

Rijksinspectie Digitale Infrastructuur
Ministerie van Economische Zaken

Jaarbericht 2024

Een veranderende digitale wereld vraagt om samenwerking

Rijksinspectie Digitale Infrastructuur
Voor een veilig verbonden Nederland

Inhoud

<i>De Inspecteur- Generaal aan het woord</i>	3
Voorwoord	4
1. Veiligheid en beschikbaarheid van de digitale infrastructuur is belangrijker dan ooit tevoren	5
1.1 Netwerksamenwerking	6
1.2 Disruptieve technologieën	8
1.3 Ketenaafhankelijkheden	9
2. Veilig verbonden Nederland	10
2.1 Zo houden we de infrastructuur aangelegd en verbonden	11
2.1.1 Uitgifte 3,5 GHz	11
2.1.2 Oneigenlijk gebruik	11
2.1.3 WIBON	11
2.1.4 Evenementen	11
2.1.5 Innovatie en onderzoek	12
2.1.6 Gebruik toekomstige netwerken (5G, 6G)	12
2.1.7 Overdracht taken naar CBR afgerond	12
2.1.8 Satelliet	12
2.2 Zo houden we netwerken en diensten continu bereikbaar, integer en veilig	13
2.2.1 Programma Nieuwe Wetgeving	13
2.2.2 NIS2-Quickscan	14
2.2.3 Thema-inspecties Asset Management	14
2.2.4 Weerbaarheid van netwerken	14
2.2.5 De cloudsector	15
2.2.6 Meldpunten bereikbaarheid 112	15
2.2.7 Regeling veiligheid en integriteit telecommunicatie	16
2.2.8 Privacy verkeersgegevens gebruikers	16
2.2.9 Vertrouwensdiensten, identificatiemiddelen en e-procurement	16
2.2.10 Europese samenwerking voor de NCCA-taak	17
2.3 Daarom werken apparaten en digitale producten betrouwbaar en veilig	18
2.3.1 Digitalisering	18
2.3.2 AI	19
2.3.3 Energietransitie	19
2.3.4 Toename digitale producten (e-commerce) en betrouwbare werking	20
2.4 Caribisch Nederland	22
2.4.1 Basisvoorzieningen op orde	22
2.4.2 Terugblik op 2024	23
3. Organisatiedoelen	24
4. Inrichtingsbepalende wetgeving	26
5. Kerncijfers	29
5.1 Organisatie kerncijfers	30
5.2 Financiële kerncijfers	31
5.3 Juridische kerncijfers	32

De Inspecteur- Generaal aan het woord

Voorwoord

De wereld om ons heen verandert in een razend tempo. Deze veranderingen gaan gepaard met onzekerheden en toenemende spanningen. We zien een diepgaande maatschappelijke afhankelijkheid van digitalisering en tegelijkertijd een toename van dreigingen en potentiële verstoringen.

De digitale infrastructuur vormt het zenuwstelsel van onze moderne digitale samenleving. De digitale transitie biedt kansen om onze welvaart te versterken en is een noodzakelijke voorwaarde voor onze digitale economie. We zien echter dat de digitale transitie ook nieuwe grote risico's met zich meebrengt, zeker in tijden van geopolitieke spanningen. Risico's door ongecontroleerde import (e-commerce) van digitale producten, ongecontroleerde toepassing van AI en ketenafhankelijkheden die niet in governance belegd zijn. Daarnaast zijn er ontwikkelingen die buiten onze opgave liggen, maar die wel effect kunnen hebben op een veilig verbonden Nederland, zoals sabotage aan zeekabels, (digitale) oorlogsdreiging op het Europese continent, spionage, cloudopslag buiten Europa of invloed van grote techbedrijven in de machtsorde. We moeten continu aandacht hebben voor deze omgevingsinvloed en het effect hiervan op de digitale infrastructuur.

In tijden waarin ontwikkelingen elkaar snel opvolgen, is het essentieel dat de Nederlandse samenleving kan blijven vertrouwen op de beschikbaarheid van de digitale infrastructuur, die continu en veilig te gebruiken is. Wij houden de infrastructuur aangelegd en verbonden, zien erop toe dat netwerken en diensten continu bereikbaar en veilig zijn, en dat apparaten en digitale producten betrouwbaar en veilig werken.

Door deze snelle ontwikkelingen is de oorspronkelijke sectorverdeling vaak niet meer passend. De traditionele manieren van toezicht houden zijn niet meer genoeg. Daarom is netwerksamenwerking noodzakelijk, zodat we onze krachten, inzet en kennis kunnen bundelen om Nederland veilig verbonden te houden. Dat kan de RDI niet alleen, en dat willen we niet alleen doen. Met toezichthouders binnen en buiten Nederland, zusterorganisaties in de Europese Unie, kennisinstituten en vele andere partners werken we samen om onze missie te realiseren.

Zo heeft de RDI met het bureau van de Inspectieraad, ruim 20 andere toezichthouders Directie Coördinatie Algoritmen van de Autoriteit Persoonsgegevens een advies uitgebracht over de inrichting van het Nederlandse toezicht op de AI-verordening. Complexe regelgeving waar veel bedrijven aan zullen moeten voldoen, en waarover veel vragen bestaan. Zo willen we de complexiteit binnen de overheid houden, zodat bedrijven een eenvoudig en eenduidig antwoord krijgen op de vraag waaraan zij moeten voldoen.

Samen met de markttoezichthouders en de Douane heeft de RDI een krachtig signaal verzonden aan de Minister van Economische Zaken, waarin we pleiten voor een gezamenlijk aanpak op de import van producten. Producten die veelal goedkoop zijn, maar niet voldoen aan de Europese eisen en daardoor storing kunnen veroorzaken of onveilig in het gebruik zijn.

In een wereld waarin disruptieve ontwikkelingen aan de orde van de dag zijn, ziet de RDI netwerksamenwerking als oplossing om deze complexiteit te weerstaan. Zodat iedereen kan blijven vertrouwen op de ongestoorde werking van de digitale infrastructuur, en zodat Nederland veilig verbonden blijft.

mr. Angeline van Dijk
Inspecteur-generaal Rijksinspectie Digitale Infrastructuur

1 *Veiligheid en beschikbaarheid van de digitale infrastructuur is belangrijker dan ooit tevoren*

Om kansen die de digitale transitie biedt te stimuleren, en tegelijkertijd de risico's te beperken wordt op mondiaal en Europees niveau hard gewerkt aan noodzakelijke regulering. We moeten nu meer dan ooit inzetten op de veiligheid van onze digitale infrastructuur. Ook wanneer bestaande wetten of regels (nog) niet toereikend zijn. Dat vraagt van toezichthouders om vanuit hun maatschappelijke opgave buiten de bekende paden te denken en te handelen. We zullen continu aandacht moeten hebben voor zowel de kansen als de risico's die voortkomen uit deze ontwikkelingen. Een eigenstandige en bewuste koers vanuit Europa en Nederland wordt hierin steeds belangrijker.

Dit vraagt van ons als rijksinspectie een proactieve en wendbare houding. In 2024 hebben we hard gewerkt om deze ontwikkelingen in te bedden in onze koers als moderne toezichthouder in een dynamisch speelveld.

1.1 Netwerksamenwerking

De digitale infrastructuur kent geen grenzen: niet tussen landen, niet tussen sectoren en niet tussen toezichthouders. Dit vraagt om een nieuwe benadering van het toezicht op deze digitale infrastructuur. Waar traditioneel toezicht vaak uitgaat van afgebakende (wettelijke) domeinen, vereist de ontwikkeling van de huidige digitale infrastructuur een integrale aanpak waarbij de RDI intensief samenwerkt met haar stakeholders.

Samenwerking met beleid

Naast nieuwe wet- en regelgeving moet ook bestaande wetgeving soms aangepast worden. De RDI werkt in nauwe samenwerking met beleid om te adviseren over nieuwe en aan te passen wet- en regelgeving. In 2024 heeft de RDI in goede samenwerking met het Ministerie van Economische Zaken geadviseerd over de Cyber Resilience Act (CRA), de AI-act en over de vernieuwing van de MID.

Samenwerking internationaal

Op verzoek van het Ministerie van Economische Zaken neemt de RDI actief deel aan diverse internationale standaardisatie gremia om in samenspraak met andere overheden, marktpartijen en sectoren actief bij te dragen aan technische standaarden en certificering die level playing field voorwaarden creëren en marktpartijen en sectoren helpen om te voldoen aan wet- en regelgeving. Er is bijgedragen aan standaarden voor Radio Equipment Directive (RED) 3.3. d.e.f., Cyber Resilience Act (CRA), Cyber Security Act (CSA) en Artificial Intelligence (AI).

We hebben in 2024 een forse inspanning geleverd aan het veilig laten verlopen van de Olympische Spelen in Parijs. Op verzoek van de Franse ANFR (min of meer vergelijkbaar met de RDI) is er gedurende de zomermaanden 2024 door de RDI gezorgd voor een veilige en ongestoorde communicatie gedurende het evenement.

De RDI en het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) hebben, met medewerking van andere betrokken toezichthouders, de NISDUC 2024 georganiseerd: een internationaal congres met 600 deelnemers uit Nederland, België en Luxemburg ter voorbereiding op NIS2-implementatie. Via sectorspecifieke sessies zijn best practices gedeeld en is direct contact gelegd tussen toezichthouders en ondertoezichtgestelden.

Samenwerking andere toezichthouders

De RDI werkt al geruime tijd via de Inspectieraad intensief samen met andere rijksinspecties in Nederland aan de positie, kwaliteit en innovatie van het toezicht. In 2024 betrof dat onder andere de Kaderwet rijksinspecties, die bedoeld is om de onafhankelijkheid van toezicht beter te borgen. Een ander voorbeeld is het [Meerjarenperspectief 2025-2029](#) van de Inspectieraad. Belangrijke strategische thema's daarin zijn onder meer maatschappelijke oriëntatie, responsief toezicht en kwaliteitsborging.

De RDI heeft in 2024 samenwerkingsconvenanten herzien met andere toezichthouders, waaronder de ACM. Hiermee versterken we de mogelijkheid om samen te werken op belangrijke thema's zoals AI, data en digitale markten.

Daarnaast is de RDI in 2024 toegetreden tot het Samenwerkingsplatform Digitale Toezichthouders (SDT) dat is gestart door de Autoriteit Consument & Markt (ACM), de Autoriteit Financiële Markten (AFM), het Commissariaat voor de Media (CvdM) en de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

Ook is in 2024 het 'directeurenoverleg toezicht digitale weerbaarheid' opgericht. Er komt veel nieuwe wetgeving aan op het gebied van digitale weerbaarheid. Deze ontwikkeling vraagt voor een intensievere samenwerking die moet leiden tot effectiever toezicht.

In de Nederlandse Werkgroep Toezichthouders op AI werkt de RDI samen met het bureau van de Inspectieraad en ruim 20 andere toezichthouders om vraagstukken rond AI te verkennen en onderling kennis te delen. De RDI is voorzitter van deze werkgroep. Samen met de werkgroep en de Directie Coördinatie Algoritmen (DCA) van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) is het eindadvies voor het inrichten van het toezicht vanuit de Europese AI-verordening in november 2024 aangeboden aan de betreffende bewindslieden.

We werkten samen aan de publicatie “Samenhangend Inspectiebeeld cybersecurity vitale processen” met andere toezichthouders op de Wet beveiliging netwerk- en Informatiesystemen. In dit inspectiebeeld maken de Nederlandse toezichthouders hun gezamenlijke inspanningen op het gebied van cybersecurity inzichtelijk.

Samenwerking sectoren/branches

We leverden een actieve bijdrage aan de IACS-coalitie (Industrial Automation and Control Systems) voor verhoging digitale weerbaarheid van industriële automatiseringssystemen via publiek-private samenwerking. Deze coalitie heeft zich ontwikkeld tot een krachtig orgaan dat richting geeft aan ontwikkelingen in het IACS-landschap.

Door deze netwerkaanpak werken we als RDI aan een coherent toezichtstelsel dat recht doet aan de complexiteit van de digitale infrastructuur enerzijds en de zelfstandige rollen en verantwoordelijkheden van samenwerkingspartners anderzijds.

1.2 Disruptieve technologieën

De explosieve groei van technologische ontwikkelingen in de digitale infrastructuur, zoals de voorziene opkomst van 6G, de toename van digitale producten op de markt, de snelle inzet van kunstmatige intelligentie (AI) en de verwachte doorbraak van kwantumtechnologie, stelt de samenleving en daarmee de RDI voor fundamentele uitdagingen voor de toekomst. Deze technologieën beloven niet alleen grote maatschappelijke vooruitgang, maar brengen ook nieuwe risico's met zich mee voor de veiligheid en betrouwbaarheid van onze digitale infrastructuur.

Veiligheidseisen producten

Ten behoeve van inzicht in de werking van digitaal veilige producten en het voorbereiden op en inrichten van het toezicht op digitaal veilige producten (RED 3,3 d.e.f. en CRA) heeft het RDI IoT-lab diverse onderzoeken uitgevoerd en bijgedragen aan brede toezichtsvraagstukken. Voorbeelden van onderzochte producten zijn EV (electric vehicle) laadpalen en slimme deursloten. Veel van de onderzochte producten voldoen op dit moment nog niet aan de veiligheidseisen waaraan gewerkt wordt. Het gaat hier vaak om niet veilige communicatie en accepteren van zwakke wachtwoorden.

AI-lab

Ter voorbereiding op het toezicht onder de AI-act heeft het RDI AI-lab (AI Safety and Security lab) expertise opgebouwd en in samenwerking met NCSC guidance geformuleerd ten aanzien van AI-systemen op basis van General Purpose AI (GPAI) om zo veiligheidsrisico's te voorkomen. Ook is onderzoek uitgevoerd naar het lekken van data met chatbots als ChatGPT, de standaard implementatie van ChatGPT is kwetsbaar en maakt gebruik van GPAI. Er wordt intensief samengewerkt met NCSC en AIVD om gezamenlijke risico's te duiden.

Radiospectrum

Door de toename van draadloos communicerende apparatuur wordt de vraag naar radiospectrum groter. Er wordt in internationale gremia aan spectrumengineering oplossingen gewerkt om het beperkte spectrum zo te verdelen dat diverse toepassingen effectief en efficiënt, en zonder te storen, gebruik kunnen maken van het spectrum. En we werken aan innovatieve oplossingen zoals DSMS (dynamisch spectrum management en sharing). De RDI voert samen met partners, zoals het Havenbedrijf Rotterdam, satellietoperator Speedcast en de BTG, een innovatieve pilot uit, gericht op de mogelijkheid om met verschillende toepassingen efficiënter gebruik te maken van schaars beschikbaar radiospectrum.

Man Made Noise

De hoeveelheid elektrische en elektronische en veelal draadloos communicerende apparatuur veroorzaakt ook in toenemende mate interferentie, soms door technische- of installatieaspecten zoals bij installaties van zonnepanelen, maar vaak ook door het ontstaan van achtergrondruis door de grote hoeveelheid apparaten en digitale producten. De RDI continueert haar onderzoek naar dit zogenoemde Man Made Noise en het effect daarvan op veilige en betrouwbare draadloze verbindingen.

In samenwerking met onder andere TNO werken wij aan toekomstige oplossingen en vraagstukken voor 6G in het brede programma Future Network Services. Dit draagt ook bij aan vroegtijdige ontwikkeling van kennis over deze technologie.

Kwantumtechnologie

Binnen de RDI volgen we ook de ontwikkelingen rond Kwantumtechnologie en het effect op bijvoorbeeld Kwantum sensoren en kwantum cryptografie.

1.3 Ketenafhankelijkheden

De digitale infrastructuur ontwikkelt zich naar verbonden ecosystemen en een steeds grotere integratie van producten, diensten, toepassingen en verbindingen. Vanuit het perspectief van wet- en regelgeving zijn deze vraagstukken voldoende afgebakend. Echter, vanuit het maatschappelijk of toezichtperspectief is steeds vaker een mix van expertise en ervaring noodzakelijk, zowel vanuit de diverse technische domeinen als vanuit verschillende aanpalende wetgeving. Dit vergt niet alleen een intensievere samenwerking binnen en tussen toezichthouders, en een scherpe blik op de ontwikkeling van nieuwe technologieën. Het vergt ook in toenemende mate van een toezichthouder een bredere blik op hoe een maatschappelijk vraagstuk binnen het eigen domein samenkomt met vraagstukken uit andere domeinen.

Twin transition

De 'twin transition' - de gelijktijdige digitale en energietransitie - schetst een voorbeeld van deze verwevenheid waar de RDI een actieve rol in heeft. Energiesystemen worden steeds digitaler en decentraler. Zonnepanelen en windparken zijn of bevatten nieuwe digitale producten. Nieuwe toepassingen in bestaande ecosystemen, zoals de digitale en energie infrastructuur, introduceren nieuwe kwetsbaarheden in beide ecosystemen. Toezicht op deze nieuwe kwetsbaarheden vraagt naast samenwerking ook om een bredere blik op eigen domeinen.

Inzichtelijke energiestromen

Door de bijdrage van de RDI aan de modernisering van de metrologiewet (MID), en de bijdrage aan de wissel van bestaande elektriciteitsmeters naar slimme meters dragen we bij aan het inzichtelijk maken van de energiestromen in Nederland. Zo kunnen we bijdragen aan kwaliteit, continuïteit en zekerheid van onze energievoorziening.

Breder toezicht

Door toezicht op digitale producten onder de RED 3.3, CRA en AI-act te bundelen in een ketengerichte samenwerking binnen de RDI, kunnen cyberveiligheidsvraagstukken rond producten integraal onderzocht en geanalyseerd worden. De RDI heeft een aantal casussen onderzocht, zoals toezicht op slimme lampen en handheld game consoles. Door het gebruik van de digitale infrastructuur door deze digitale producten komen tientallen wetten in beeld die mede toezien op het cyberveilig gebruik van deze producten. Toezicht moet dus ook aandacht geven aan de ketenafhankelijkheden van een product of dienst. Hier ontwikkelen we nieuwe toezichtsinstrumenten voor, zoals guidance.

We zien sterkere vervlechting door digitalisering van belangrijke maatschappelijke processen, zoals zorg, veiligheid, mobiliteit, etc. Ook in de keten zien we steeds meer toeleveranciers van cruciale elementen voor de veilige werking van de infrastructuur. Een bijkomende complicatie is de hoge omloopsnelheid en grote volumes van (nieuwe) apparatuur. Ook de gevolgen van software en applicatie-updates op de functionaliteiten van producten voegen extra complexiteit toe aan het stelsel.

Deze ontwikkeling vraagt om een fundamenteel andere kijk op digitale weerbaarheid. Het is niet langer voldoende om individuele componenten te beveiligen; we moeten het gehele ecosysteem begrijpen en beschermen.

A large satellite dish antenna is the central focus of the image, illuminated from below by ground lights. It is set against a dark blue night sky with visible light trails from stars or satellites. In the background, a line of evergreen trees and a large, low-profile building are visible, also partially illuminated. To the right, another smaller satellite dish is visible in the distance.

2 | Veilig verbonden Nederland

2.1 Zo houden we de infrastructuur aangelegd en verbonden

De Nederlandse samenleving rekent op een hoogwaardige analoge en digitale infrastructuur. Vanuit dat maatschappelijke belang bevorderen en beschermen we de beschikbaarheid van draadloze en draadgebonden netwerken en de goede werking ervan. We doen dit door bij te dragen aan een zorgvuldige inrichting van, en de controle op deze infrastructuur. We zorgen in nationaal en internationaal verband voor de beschikbaarheid van frequentiespectrum, verdelen dat spectrum over verschillende toepassingen en zien er op toe dat de betreffende spectrumrechten zijn beschermd.

2.1.1 Uitgifte 3,5 GHz

Door het zo goed mogelijk ordenen van de infrastructuur houden we de Nederlandse samenleving optimaal verbonden. In 2024 is er een uitgifte geweest voor de 3,5 GHz-band die bedoeld is voor de verdere uitrol van 5G. De 5G-veiling is in juli 2024 afgerond en de betreffende frequentieruimte is per augustus door de mobiele aanbieders in hun netwerken in gebruik genomen. Daarnaast is er in deze band een beperkte, maar gestage groei van het aantal aanvragen voor vergunningen voor innovatieve bedrijfsspecifieke toepassingen. Met dit laatste is een belangrijke mijlpaal voor de draadloze ontwikkeling ten behoeve van de samenleving en het bedrijfsleven bereikt.

Toekomstige frequentieuitgifte

Dat in Nederland een ongestoorde verbinding als vanzelfsprekend mag worden gezien, neemt niet weg dat op de achtergrond een goede verdeling van het spectrum cruciaal is. Mede in een onrustige wereld neemt het belang van veiligheid, weerbaarheid en robuustheid van onze infrastructuur alleen maar toe. Dit doen we in samenspraak met marktpartijen die een ongestoord gebruik van nieuwe apparatuur en systemen willen garanderen. Maar ook op de lange(re) termijn bij te dragen aan frequentiebeleid, waar ook internationale afspraken een plek krijgen. In 2024 is, door de beleidskern van EZ gestart met de evaluatie van zowel de veilingen (multibandveiling 2020 en de 3,5 GHz-veiling) als de Nota Mobiele Communicatie. Beoogd wordt om vervolgens een nieuwe Nota Frequentiebeleid te kunnen presenteren. Vanzelfsprekend dragen wij hier als RDI ons steentje aan bij.

2.1.2 Oneigenlijk gebruik

De RDI monitort en inspecteert gebruikers van het frequentiespectrum op eigenlijk en oneigenlijk gebruik. Ook in het afgelopen jaar zijn diverse forse sancties opgelegd aan partijen die (willens en wetens) geen positieve bijdrage leverden aan het bovenliggende maatschappelijk belang van veilig verbonden.

2.1.3 WIBON

Dat verstoringen op allerlei manieren plaats kunnen vinden, blijkt wel uit de onverminderde inzet op de uitvoering van de wet WIBON (Wet informatieuitwisseling boven- en ondergrondse netten en netwerken). Gedurende 2024 is er onder meer aandacht uitgegaan naar de evaluatie van deze wetgeving. In parallel is er een strategie ontwikkeld voor de komende jaren 2025 - 2030 met betrekking tot de gewenste trendbreuk om graafschades op land verder terug te dringen. Hierbij wordt met name aandacht besteed aan het beleggen van goed opdrachtgeverschap om gezamenlijk tot betere resultaten te komen.

2.1.4 Evenementen

Hoewel de RDI frequent adviseert en toezicht houdt op de goede werking van onze infrastructuur tijdens evenementen, is het bijzonder te noemen dat in 2024 een forse inspanning is geweest op veilig laten verlopen van de Olympische Spelen in Parijs. Op verzoek van de Franse ANFR is er gedurende de zomermaanden 2024 gezorgd voor een veilige en ongestoorde communicatie gedurende het evenement. Een mooi voorbeeld van de waardering van onze expertise en blijk van goede internationale samenwerking.

2.1.5 Innovatie en onderzoek

Verdere innovaties met betrekking tot spectrumgebruik komen tot uiting in het project DSMS (dynamisch spectrum management en sharing). De RDI voert samen met verschillende partners, zoals het Havenbedrijf Rotterdam, satellietoperator Speedcast en de BTG, een innovatieve pilot uit gericht op het onderzoeken van de mogelijkheid om met verschillende toepassingen efficiënter gebruik te maken van schaars radiospectrum. De voorbereidingen voor deze pilot zijn afgerond. Momenteel loopt de fase waarin data worden vergaard en die duidelijkheid moeten geven over het daadwerkelijk ongestoord kunnen delen van frequentiebanden. Dit project loopt door tot Q3 2025.

Future Network Services (6G)

Daarnaast is er een samenwerkingsverband tot stand gebracht op het gebied van Future Network Services (6G). In het kader van het FNS-programma ondersteunt de RDI de ontwikkeling en het testen van nieuwe technologieën die 6G mogelijk maakt. In eerdere 5G-pilots verstrekte de RDI experimenteervergunningen voor toepassingen zoals drones, autonome voertuigen en sensortechnologie.

2.1.6 Gebruik toekomstige netwerken (5G, 6G)

De transitie naar slimme connectiviteit vraagt om betrouwbare en schaalbare netwerkoplossingen en stelt ook nieuwe eisen aan de huidige netwerken en infrastructuur. De ontwikkeling van 5G en 6G is essentieel voor een toekomstbestendige en robuuste infrastructuur. Deze netwerken spelen een belangrijke rol in de (verdergaande) digitalisering van verschillende sectoren. 5G vormt de basis voor de verdere adoptie van toekomstige netwerkoplossingen en draagt bij aan real-time dataverkeer, verbeterde netwerkcapaciteit en -betrouwbaarheid en efficiënter gebruik van de infrastructuur. 6G bouwt hierop voort en maakt toekomstige netwerken nog slimmer en duurzamer door het gebruik van geavanceerde technologieën, zoals AI-optimalisatie en integrated sensing. De RDI volgt en analyseert de technologische en strategische ontwikkelingen rond 5G en 6G, brengt de uitdagingen en mogelijkheden van deze toekomstige netwerken in kaart en verkent de impact van deze netwerken op de digitale infrastructuur. De RDI speelt een belangrijke rol in het Future Network Services (FNS) consortium, een samenwerking tussen de overheid, kennisinstellingen en industrie. De focus van FNS ligt op onderzoek en ontwikkeling van innovatieve 6G-technologieën en -toepassingen. In 2024 vond het FNS Partner Event plaats, waar de vooruitgang van de 6G-ontwikkelingen en toekomstige samenwerkingsmogelijkheden werden besproken. Op het evenement werd de rol en bijdrage van Nederland als een belangrijke speler in de wereldwijde ontwikkeling van 6G-technologieën en -toepassingen benadrukt.

2.1.7 Overdracht taken naar CBR afgerond

Tot 1 juli 2023 was de RDI verantwoordelijk voor het afnemen van theorie-examens voor maritieme radiocommunicatie en voor radiozendamateurs en voor het uitgeven van bedieningscertificaten. Vanaf deze datum heeft het CBR het afnemen van theorie-examens radiocommunicatie overgenomen. Sinds 1 september 2024 geeft het CBR ook alle bedieningscertificaten uit. Daarmee is de overdracht afgerond. Het CBR heeft daar meer ervaring mee en kan goede examenlocaties aanbieden.

2.1.8 Satelliet

De RDI heeft een signalerende en agenderende functie op het gebied van satellietcommunicatie. Er zijn veel ontwikkelingen in satellietssystemen, -diensten en -toepassingen die impact hebben op onze maatschappelijke opgave. Daarnaast dragen we bij aan het maken van nationale en wereldwijde afspraken (zoals de Wereld Radio Conferentie in 2027).

2.2 Zo houden we netwerken en diensten continu bereikbaar, integer en veilig

De Nederlandse samenleving rekent op de continuïteit, integriteit, vertrouwelijkheid en authenticiteit voor alle dienstverlening die gebruikmaakt van die digitale infrastructuur, zodat de economie en maatschappij daar ongestoord en in vertrouwen gebruik van kunnen maken. Weerbaarheid van die infrastructuur vraagt om zowel het nemen van verantwoordelijkheid door de aanbieders van de infrastructuur als een actief toezicht daarop. De digitale infrastructuur moet in dit opzicht breed gelezen worden en omvat bijvoorbeeld ook cloudaanbieders, datacenters en zeekabels. Wij zetten ons toezicht in om bij te dragen aan een veilige digitale economie. Daarom zorgen wij voor een betrouwbaar stelsel van toelating van elektronische vertrouwensdiensten en houden wij toezicht op het Europese stelsel van certificering van cyberveilige producten, processen en diensten. We bewaken en stimuleren de digitale weerbaarheid van vitale en essentiële dienstverleners van infrastructuur in sectoren als telecom, internet en energie en informeren de maatschappij over het belang van de eigen digitale weerbaarheid ten aanzien van (rest)risico's.

In de huidige tijd, met toenemende geopolitieke spanning en een meer en meer toenemend gebruik van digitalisering als oplossing voor maatschappelijke vraagstukken, is de weerbaarheid van de digitale infrastructuur van steeds groter belang. Organisaties en bedrijven moeten eerder, steviger en meer maatregelen nemen om de toenemende digitale dreiging aan te kunnen. Met ons toezicht zetten we in op het toetsen van die inzet en stimuleren we het nemen van de passende maatregelen.

Om digitalisering mogelijk te maken wordt steeds vaker een complexe keten van leveranciers ingezet. Daarmee is het niet altijd direct duidelijk wat de impact van een incident in die keten voor de maatschappij betekent. De verwevenheid van leveranciers in de keten maakt dat een incident bij een relatief onbekende partij tot grote impact kan leiden. Dit vraagt om goed zicht op de toeleveringsketens en het in gezamenlijkheid ontdekken en onderkennen van deze verwevenheid.

Wetgeving in het digitale domein is volop in ontwikkeling. Zowel Europees als nationaal. Er lopen veel trajecten gelijktijdig waardoor een complex geheel van bestaande en nieuwe wetgeving ontstaat. Die complexiteit heeft het risico in zich dat blinde vlekken of overlap gecreëerd wordt. De RDI streeft ernaar die risico's te mitigeren door deelname en kennisdeling in het voortraject en door actieve samenwerking te organiseren in de uitvoering van toezicht op deze regelgeving.

2.2.1 Programma Nieuwe Wetgeving

Er komen verschillende nieuwe wetten rond digitale weerbaarheid aan. Daarmee neemt het aantal organisaties waar de RDI toezicht op gaat houden enorm toe. Om de RDI klaar te stomen om het toezicht op een groot aantal organisaties uit te voeren is in 2024 het programma Nieuwe Wetgeving (NWDW) ingericht. Het programma richt zich op de doorontwikkeling van de nieuwe wettelijke kaders naar concrete handvatten, zoals normenkaders voor onze inspecteurs. Verder professionaliseren we ons werk door processen over de verschillende sectoren in lijn te brengen en de ondersteunende ICT te versterken. De geharmoniseerde manier van werken stelt de organisatie in staat om informatiegestuurd haar toezichtinstrumentarium in te zetten. Het doel is een effectieve inzet van de toezichtcapaciteit. In 2024 hebben we geüniformeerde processen beschreven en zijn we het traject gestart om nieuwe ICT te ontwikkelen.

De RDI beoogt om meer de aansluiting met de maatschappij te maken. Het programma richt zich – samen met partijen zoals het NCSC – op de ontwikkeling van guidance van nieuwe wetgeving die eraan komt, zoals de NIS2, om organisaties te informeren. In 2024 hebben we een toezichtmodel neergezet waarmee we niet alleen inzetten op inspecties, maar ook informatie analyseren om te komen tot thema's voor thema-inspecties en guidance ontwikkeling.

2.2.2 NIS2-Quickscan

Ongeveer 5.000 partijen zijn aan de slag gegaan met de NIS2-Quickscan en hebben die volledig doorlopen. Daarnaast is de zelfevaluatie tool beschikbaar gesteld waarmee bedrijven een indicatie kunnen krijgen of ze onder de nieuwe regelgeving vallen. Daarmee ondersteunen we bedrijven bij het voorbereiden op de komst van de Cyberbeveiligingswet. Samen met partners binnen de Rijksoverheid lanceerde de RDI een NIS2-Quickscan: een hulpmiddel voor organisaties die willen weten hoe zij zich kunnen voorbereiden op de komst van de nieuwe Europese NIS2-richtlijn. De NIS2-Quickscan is met name bedoeld voor ICT- en cybersecurity-specialisten en -verantwoordelijken binnen organisaties en maakt hen bewust van de status van de digitale weerbaarheid van hun organisatie. De Quickscan biedt ook handelingsperspectief: per thema worden technische of organisatorische maatregelen voorgesteld die kunnen bijdragen aan de digitale weerbaarheid van organisaties en aan de voorbereiding op de NIS2.

2.2.3 Thema-inspecties Asset Management

Vanwege de complexiteit van de leveranciersketen vindt de RDI Asset management van groot belang. Immers: 'Wat je niet weet dat je hebt, kun je ook niet beheersen'. In 2024 heeft de RDI een thema-inspectie op het gebied van Asset Management uitgevoerd bij een selectie van organisaties onder ons toezicht uit de sectoren 'Energie' en 'Digitale Infrastructuur'. Dit is een belangrijk onderwerp, een voorwaarde voor het beheersen van de risico's om de continuïteit van de essentiële dienst te waarborgen is dat er een juist en volledig beeld is van de assets die de dienst omvat. Vervolgens kun je maatregelen treffen om de risico's voor deze assets te verkleinen, denk bijvoorbeeld aan vulnerability- en patchmanagement.

2.2.4 Weerbaarheid van netwerken

De digitale infrastructuur bestaat uit een samenstel van verbindingen die zowel door de grond, door de lucht en door de zee aanwezig zijn. In 2023 heeft de RDI onderzoek uitgevoerd naar de aanlandpunten van onderzeese datakabels. Onderzeese datakabels zijn relatief kwetsbaar. Waar in het verleden een kabelbreuk in de meeste gevallen te wijten was aan visserij, zien we momenteel incidenten met kennelijk moedwillige vernieling. De bescherming van de kabels onder de zee valt onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Defensie en Rijkswaterstaat. Zodra de kabel binnen de territoriale wateren van Nederland ligt, is de RDI in beeld. De RDI kijkt niet alleen op individueel kabelniveau naar het dataverkeer, maar naar het gehele systeem van dataverkeer. Hierbij zijn de individuele kabels van belang, maar gaat het om het in stand houden van het gehele dataverkeer met het beoordelen van de risicoanalyses en continuïteitsplannen van de betrokken partijen.

Onderzoek veiligheid aanlandlocaties zeekabels

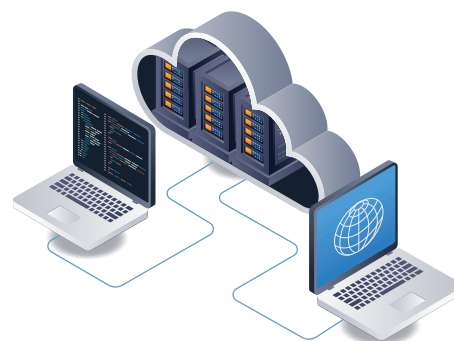
In 2024 is het onderzoek naar de veiligheid van de aanlandlocaties van zeekabels afgerond. De minister had hierom een jaar eerder gevraagd naar aanleiding van een [artikel](#) in de media. De RDI heeft het door het artikel gesuggereerde scenario dat de locaties vrij toegankelijk en nauwelijks beveiligd zouden zijn onderzocht en de resultaten aan de minister gerapporteerd. Uit het onderzoek blijken geen grote tekortkomingen.

Defensie en Nato kijken naar een satelliet back-up en IRIS2 van de EC wordt ook gezien als mogelijke back-up voor grootschalige uitval zeekabels. Dit levert een extra spectrumbehoefte op die deels nog in kaart gebracht moet worden.

2.2.5 De cloudsector

De cloudsector heeft te maken met veel nieuwe wetgeving zoals de Cyberbeveiligingswet (Cbw), de Cyber Resilience Act (CRA) en de Cybersecurity Act (CSA). Een RDI-werkgroep heeft de verschillende wetgevingen in kaart gebracht, zodat duidelijk is waar overeenkomsten en verschillen liggen en hoe daar mee omgegaan wordt. Hierdoor kan toezicht beter gestroomlijnd worden en kunnen vragen uit de sector hierover beantwoord worden.

De RDI werkt aan een geharmoniseerde opvatting en aanpak van het toezicht op clouddiensten vanuit voornoemde wetgevende kaders. Ook adviseert de RDI dat organisaties bij het gebruik van een clouddienst een goede risicoafweging moet maken, waarbij elementen als afhankelijkheid van een leverancier en gebruik van niet-Europese clouddiensten een onderdeel van de risicoafweging zouden moeten zijn.

Verder werkt de RDI met het Ministerie van Economische Zaken en de ACM samen om ervaringen en inzichten op het gebied van clouddienstverlening met elkaar te delen.

2.2.6 Meldpunten bereikbaarheid 112

De RDI constateert dat de bereikbaarheid van 112 in algemene zin structureel goed geborgd is bij de telecomaandieners. Toch worden we soms geconfronteerd met incidenten in de dienstverlening. Om die reden heeft de bereikbaarheid van 112 onze voortdurende aandacht. Hiervoor zijn in het verleden twee meldpunten ingericht.

Meldpunt bereikbaarheid 112

Om de toegang tot het alarmnummer 112 via mobiele netwerken te monitoren is voor gebruikers het Centraal Informatiepunt 112 (CIP112) ingericht. De vrijwillige meldingen helpen in beeld te brengen waar de mogelijke zwakke plekken zijn in de gecombineerde dekkingssgraad met betrekking tot het mobiel bereik van 112. In contact met aanbieders van netwerken kan naar een oplossing gezocht worden. In het afgelopen jaar zijn er 37 meldingen geregistreerd bij het CIP112, afkomstig uit verschillende provincies. Het gaat dan om situaties waarin burgers problemen ondervonden met het bellen naar 112 via een mobiel netwerk. Het CIP112 heeft vooral een signaleringsfunctie binnen de 112-keten; het verzamelt meldingen van burgers over problemen met de mobiele bereikbaarheid van 112 en deelt deze meldingen met relevante partijen die een rol hebben in de 112-keten, zoals gemeenten, telecomproviders, toezichthouders en beleidsmakers.

Het CIP112 neemt zelf geen maatregelen en heeft die rol ook niet. Het is aan de partijen die een rol hebben in de 112-keten om, binnen hun eigen verantwoordelijkheid en afwegingskader, te besluiten of en welke acties nodig zijn om knelpunten op te lossen.

Meldplicht beveiliging en continuïteit

Om zicht te houden op de continuïteit van elektronische communicatiediensten en -netwerken moeten aanbieders daarvan uitval boven een bepaalde grens melden. De RDI heeft over 2024 13 meldingen ontvangen. Het waren meldingen van zowel telecomaandieners als van NI-ICS aanbieders. NI-ICS (number-independent interpersonal communication services) staat voor nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatiediensten. Dat zijn webmail-, videobel- en chatdiensten. Deze aanbieders zijn verplicht om beveiligingsincidenten (bijvoorbeeld uitval) met aanzienlijke gevolgen voor het functioneren van hun netwerken of diensten (bijv. telefonie of chatdienst) te melden bij de RDI.

Er zijn in 2024 drie incidenten bij de RDI gemeld door de telecomaandieners die impact hadden op de bereikbaarheid van 112. Het ging hierbij gelukkig om een relatief beperkt aantal aansluitingen en periodes van korte duur. Gezien het belang van ononderbroken toegang tot het alarmnummer 112 heeft de RDI onderzoek gedaan naar de oorzaak, het gevolg en de genomen verbetermaatregelen bij elk van de incidenten. Hieruit blijkt dat de bereikbaarheid van 112 bij de telecomaandieners de hoogste prioriteit heeft en dat er passende maatregelen bij deze drie incidenten zijn genomen om herhaling van dergelijke incidenten in de toekomst te voorkomen.

2.2.7 Regeling veiligheid en integriteit telecommunicatie

De Regeling veiligheid en integriteit telecommunicatie (Rvit) omvat nadere regels voor de netwerken van de drie mobiele netwerkaanbieders KPN, Odido en Vodafone. Hiermee wordt de weerbaarheid van hun netwerken verhoogd in het licht van actuele dreigingen ten aanzien van de nationale veiligheid. Op 1 oktober 2022, één jaar na de publicatie, moesten de netwerkaanbieders aan de beheersmaatregelen van de Rvit hebben voldaan. Eind 2022 is een self-assessment uitgevoerd op verzoek van de RDI over de stand van zaken per 1 oktober 2022. Begin 2023 heeft de RDI beeldvormende inspecties uitgevoerd over de Rvit bij de netwerkaanbieders. Daarnaast heeft de RDI toegezien op de implementatie van de beheersmaatregelen uit de Rvit bij de netwerkaanbieders. De RDI vindt deze beheersmaatregelen erg belangrijk, omdat daarmee de weerbaarheid van hun netwerken wordt verhoogd. Vanaf 2024 is de Rvit onderdeel van het reguliere toezicht binnen de RDI en worden er komende jaren (thematische) inspecties door de RDI op uitgevoerd, zodat de telecomaانبieders ervoor zorgen dat de weerbaarheid op hoog niveau geborgd blijft.

2.2.8 Privacy verkeersgegevens gebruikers

Verkeersgegevens bevatten privacygevoelige informatie. De RDI vindt het belangrijk dat zorgvuldig met deze verkeersgegevens van gebruikers wordt omgegaan. Verkeersgegevens zijn privacygevoelig, omdat het bijvoorbeeld informatie geeft over de locaties van bellers en tijdstippen van telefoongesprekken. De RDI heeft daarom bij de drie netwerkaanbieders onderzoek gedaan naar de interne verwerking van verkeersgegevens. De resultaten hiervan zijn in 2024 gepubliceerd. Hieruit bleek dat [Odido](#) en [VodafoneZiggo](#) dit hebben gedaan voor doelen die niet zijn toegestaan volgens de Telecommunicatiewet. Het betrof tellingen van groepen mensen op een bepaald moment binnen een bepaald gebied. Verkeersgegevens zijn privacygevoelig, omdat het bijvoorbeeld informatie geeft over de locaties van bellers en tijdstippen van telefoongesprekken. Beiden hebben hiervoor een boete opgelegd gekregen. Bij [KPN](#) zijn geen overtredingen geconstateerd.

2.2.9 Vertrouwensdiensten, identificatiemiddelen en e-procurement

In 2024 zijn reguliere inspecties op vertrouwensdiensten, eTD-stelsel (eHerkenning) en Peppol (eFacturatie) gedaan. De inspecties geven een beeld dat risicobeheersing binnen deze sector(en) over het algemeen op orde is. Ook zagen we dat de inbedding van alle nieuwe regelgeving in haar risicobeheersing de sector veel tijd en energie kost.

Naast het reguliere inspectiewerk is daarom veel werk verricht op beleidsadvies rond de eIDAS-verordening en bijbehorende Implementing Acts en de Wet Digitale Overheid. Als toezichthouder is het van belang onze expertise en invloed al bij de beleidsvorming in te zetten. Door bij de beleidsvorming al betrokken te zijn, kunnen wij als onafhankelijke toezichthouder adviezen geven die vroegtijdig de risicobeheersing en uitvoerbaarheid van de wetten ten goede komen.

De RDI is actief betrokken binnen FESA (Forum of European Supervisory Authorities for trust service providers) als voorzitter van dit overlegorgaan. Op die manier oefenen we op Europees niveau - samen met toezichthouders uit andere landen - invloed uit. Bijvoorbeeld door het gezamenlijk uitbrengen van position papers. De RDI heeft ook guidance - in de vorm van een handreiking - ontwikkeld en gepubliceerd. Deze handreiking bevat informatie over de juiste naleving van de wettelijke eisen voor de geavanceerde elektronische handtekening.

2.2.10 Europese samenwerking voor de NCCA-taak

De RDI is de National Cybersecurity Certification Authority (NCCA) van Nederland. In die rol is de RDI lid van de Europese Cybersecurity Certification Group en de subgroepen daaronder voor het onderhoud van certificeringschema's, cryptologie en peerreview. Daarnaast is als observant deelgenomen aan de werkgroepen van ENISA voor de ontwikkeling van het 5G-schema, de EUID-wallet, het Cloudschema en de voorstudie van het schema voor Managed Security Services dat gerelateerd is aan de Cyber Solidarity Act en NIS2. In dit kader neemt de RDI twee tendensen waar:

- De Europese Commissie is geneigd om rond de schema's op de regelgeving te gedetailleerd vorm te geven, met als consequentie dat deze regelgeving minimaal twee keer per jaar moet worden aangepast. Dit kent lange doorlooptijden, die niet passen bij het management van certificeringsschema's. Dit doet eveneens een groot beroep op de capaciteit van de RDI.
- De CSA-certificeringschema's raken diverse andere regelgeving en het toezicht daarop zoals het producttoezicht onder de CRA, het toezicht op Cloud dienstverleners onder de NIS2 en het toezicht op de EU-ID wallet onder de EIDAS2. De consequenties daarvan worden steeds duidelijker naarmate de regelgeving van kracht wordt. Nationaal betekent dat er meer en meer netwerksamenwerking nodig is. De samenwerking binnen de RDI tussen toezichtdomeinen wordt intensiever, de samenwerking tussen de RDI en de ministeries van EZ, BZK en JenV wordt intensiever en vraagt ook meer van de samenwerking van dossierhouders binnen de genoemde ministeries en tussen de ministeries.

2.3 Daarom werken apparaten en digitale producten betrouwbaar en veilig

Een veilig verbonden Nederland bestaat uit veilige en betrouwbare apparaten en digitale producten die gebruik maken van een veilige en betrouwbare infrastructuur. Fysieke apparaten, en in toenemende mate ook digitale producten, moeten toegankelijk zijn, storingsvrij werken, elektrisch, elektromagnetisch en cyberveilig zijn, en een correcte hoeveelheidsinformatie bij handelstransacties weergeven. Zonder veilige en betrouwbare apparaten en digitale producten geen veilig verbonden Nederland.

2.3.1 Digitalisering

Digitale producten creëren door hun hoeveelheid en diversiteit aan toepassingen een nieuwe dimensie van de apparatuur. Ontwikkelingen in de maatschappij en daarmee het toezicht vanuit de RDI is lange tijd gedomineerd door fysieke radio- en meet- en weegapparatuur. Digitale producten zijn producten die software bevatten of waarbij software het product is. Deze producten bevatten, of maken gebruik van diverse componenten: hardware, software, data, cloud, digitale componenten, diensten, infrastructuur, processen, AI, Quantum en mogelijke toekomstige nieuwe digitale technologische ontwikkelingen. Deze producten kunnen ook radio- en meet- en weeg componenten bevatten.

De verwevenheid van klassieke toepassingen, nieuwe technologieën en nieuwe toepassingen maakt het noodzakelijk om als RDI kennis op te bouwen rond deze ontwikkelingen. Daarnaast wordt ook kennis opgebouwd rond van toepassingen van deze producten in bestaande en nieuwe ecosystemen. Deze nieuwe dynamiek is nog lang niet uitontwikkeld en legt een grote nadruk op sturing aan de voorkant van het productieproces en de mede daaruit volgende inspectiefocus in het proces van op de markt brengen en de controle in gebruik. De RDI ontwikkelt zich proactief met een signalerende en agenderende houding en werkt daarin intensief samen met haar collega toezichthouders en andere stakeholders. Er is gestart met een hernieuwde integrale risicogestuurde aanpak op basis van geopolitieke, maatschappelijke en ecosysteem risico's die in korte tijd kunnen veranderen. De wereld verandert snel en de RDI bereidt zich voor om met gepaste snelheid daarin mee veranderen.

Nieuwe taken toezicht digitale producten

In de komende drie jaar komen diverse nieuwe taken op ons af in het domein toezicht op digitale producten. Het gaat hierbij om taken op basis van de Toegankelijkheidsrichtlijn (van kracht per 28 juni 2025), Radio Equipment Directive (RED) 3.3 d.e.f. (van kracht per 1 augustus 2025), IMERA (van kracht per 30 mei 2026) de AI act (van kracht per 1 augustus 2026) en de Cyber Resilience Act CRA (van kracht eind 2027). Ook aankomende ontwikkelingen zoals het domein Quantum hebben we in het vizier.

Standaardisatie

De RDI werkt mee aan het stellen van duidelijke randvoorwaarden voor digitale veiligheid door actief bij te dragen aan geharmoniseerde normen en standaarden, die marktpartijen guidance bieden om veilige en betrouwbare producten op de markt te brengen. Hiermee creëren we ook een level playing field voor handel en industrie. We participeren in en coördineren internationale standaardisatie werkgroepen om een raamwerk voor veilige productontwikkeling op te stellen, waar volgende generaties aan cybersecurity en AI standaarden aan zullen voldoen.

De conceptnormen onder de RED 3.3. d.e.f. zijn gereed en ter beschikking voor stemming. De volgende stap is het harmoniseren en dit ligt bij de Europese Commissie. De discussie over open normen lijkt te convergeren ¹.

OJEU

Op 20 november 2024 is de CRA gepubliceerd in OJEU (Official Journal of the European Union). Op verzoek van het Ministerie van EZ heeft de RDI de rol van rapporteur van WG 1 op zich genomen van om zo in positie te komen om namens Nederland invloed uit te kunnen oefenen op het standaardisatie proces. In nauwe samenwerking met het Ministerie van EZ, de Europese commissie, Europese collega overheden, marktpartijen en RDI borgen we de belangen van een veilig verbonden Nederland in de Europese standaardisatieontwikkeling.

¹ 30 januari 2025 zijn deze normen in de OJEU met enkele restricties gepubliceerd.

RED 3.3 d.e.f.

Ter voorbereiding op onze toezicht taak wordt o.a. in ons IoT-lab onderzoek gedaan naar digitale producten en hun componenten zoals hardware, software, data, cloud, digitale componenten, AI, diensten, infrastructuur, en processen. Daarnaast wordt gewerkt aan de invulling van toezicht onder de RED 3.3 d.e.f. (welke zich nog beperkt tot radioapparatuur). Met de graduele invoering van de toezicht taken onder de RED 3.3 d.e.f., AI act, en de CRA bieden deze verschillende wet- en regelgevingen steeds meer handvaten voor de RDI om in toenemende mate kennis en expertise op te bouwen en zich voor te bereiden op haar rol als toezichthouder.

EUCC (cybersecurity-schema voor productcertificering)

Op 27 februari 2024 is het EUCC – het cybersecurity-schema voor productcertificering – door de Europese Commissie gepubliceerd. Met de Raad voor Accreditatie is gewerkt aan de accreditatie en toelating van vijf certificerende instellingen en testlaboratoria. Twee testlaboratoria uit andere Europese landen hebben een aanvraag gedaan voor toelating. In samenwerking met de AIVD-unit Weerbaarheid is de transitie van het nationale schema NSCIB naar het EUCC vormgegeven, en is een voorstel ingediend om het gebruik van het internationale Common Criteria-logo (CCRA) ook onder het EUCC mogelijk te maken. Vanaf eind februari 2025 kunnen er geen certificaten meer onder nationale NSCIB worden uitgegeven. De verwachting is dat medio 2025 de eerste Europese EUCC-certificaten in Nederland uitgegeven worden door geaccrediteerde en toegelaten Certificerende Instellingen. Samen met de certificerende instellingen wordt gewerkt aan een oplossing voor de tussenliggende periode die werkbaar is voor marktpartijen die hun producten willen laten certificeren.

2.3.2 AI

In de dynamiek van digitale producten speelt AI in toenemende mate een rol. Technische disruptieve ontwikkelingen zoals AI en snel veranderende geopolitieke ontwikkelingen lopen ver vooruit op wet- en regelgeving. De RDI bereidt zich voor op haar rol als product toezichthouder onder de AI act. In ons AI Safety&Security lab bereiden we ons voor op kennisintensieve ondersteuning van het toezichtswerk onder de AI-act. Ook speelt AI een rol in de bestaande taken van de RDI in het digitale domein. In de Nederlandse Werkgroep Toezichthouders op AI werkt RDI samen met het bureau van de Inspectieraad en ruim 20 andere toezichthouders om deze vraagstukken te verkennen en onderling kennis te delen. De RDI is voorzitter van deze werkgroep. Samen met de werkgroep en de Directie Coördinatie Algoritmen (DCA) van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) hebben we het eindadvies voor het inrichten van het toezicht vanuit de Europese AI-act in november 2024 aangeboden aan de betreffende bewindslieden.

De ontwikkelingen op het gebied van AI gaan over landgrenzen heen. Daarom werken we samen met toezichthouders van andere lidstaten in de werkgroep van Europese toezichthouders op AI, samen met de Europese Commissie (EC) en het Europees Agentschap voor Cyber Security (ENISA). Ook bij deze werkgroep heeft de RDI de voorzittersrol. Om AI-innovatie bij het MKB te stimuleren onderzoekt de RDI het gebruik van AI Regulatory Sandboxes met het Ministerie van EZ en de DCA.

2.3.3 Energietransitie

De energietransitie en digitale transitie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ook in dit maatschappelijk vraagstuk spelen in toenemende mate digitale producten een cruciale rol. Ook hier komen wet- en regelgeving uit verschillende domeinen bij elkaar en is samenwerking tussen domeinen en tussen toezichthouders een vereiste om integraal toezicht te houden op digitale producten en hun ecosysteem. Een elektrische laadpaal moet de juiste hoeveelheden informatie en bieden (Metrologiewet), de juiste digitale handelstransactie kunnen leveren (Telecomwet), draadloos kunnen communiceren en niet storen of gestoord kunnen worden (Telecomwet). De RDI werkt hierin ook samen met brancheorganisaties en andere stakeholders. Nieuwe ontwikkelingen in de energietransitie stellen nieuwe eisen aan bestaande meetapparatuur of vereisen nieuwe digitale meet producten. Het gebruik van laadpalen, slimme meters, of het gebruik van waterstof, creëert een nieuw ecosysteem of verandert een bestaand ecosysteem. De RDI is

actief betrokken bij diverse elementen van deze ontwikkelingen: standaarden voor meters voor het meten van waterstof in plaats van aardgas in internationale standaardisatie gremia, pilots rond de toepassing van waterstof in plaats van aardgas in huizen, het ontwikkelen en inzetten van systeemtoezicht op elektrische laadpalen en warmtemeters, zodat niet elke meter apart geïnspecteerd hoeft te worden.

Energie Meter Wissel (EMW)

De RDI is betrokken bij de Energie Meter Wissel (EMW). Zo'n 600.000 huishoudens zijn nog in bezit van een analoge energiemeter. Vanuit de ASR en inmiddels de nieuwe Energiewet (2025) heeft de RDI de taak om erop toe te zien dat elke Nederlander de oude meter laat vervangen door een digitale of slimme meter. Ieder huishouden en bedrijf moet in de toekomst voorzien zijn van een moderne digitale energiemeter. Met de EMW wordt meer inzichtelijk hoe de energiestromen lopen in Nederland en kunnen we zorgen voor kwaliteit, continuïteit en zekerheid. Zonder inzicht bestaat het risico dat netwerken overbelast raken en dat mensen in een gebied al heel snel geen licht, water of communicatie tot hun beschikking hebben.

2.3.4 Toename digitale producten (e-commerce) en betrouwbare werking

Digitale producten worden op grote schaal op de markt geïntroduceerd, vaak via import (e-commerce) uit landen buiten Europa. Veel van deze producten zijn voor thuisgebruik, maar worden ook ingezet in vervoer en transport, in bedrijven en winkels of op straat. De hoeveelheid producten is te groot om door toezichthouders te controleren. Vanuit de samenwerkende markttoezichthouders (ILT, NVWA, IGJ, NLA en RDI) is eind 2024 een signaalbrief verzonden aan onze minister over de zorgen rond e-commerce. Hierin staat een oproep aan de minister om de problemen rond het naleeftekort in de keten en op Europees niveau aan te pakken.

Digitale producten communiceren vaak draadloos, door gebruik te maken van het radiospectrum. Door de enorme toename in hoeveelheden digitale producten, vaak via online e-commerce import, komen steeds vaker producten op de markt die niet voldoen aan wet- en regelgeving. Door de toename en verspreiding van digitale producten stijgt het achtergrondruisniveau in het radiospectrum, Man Made Noise (MMN), waardoor betrouwbare draadloze communicatie niet altijd vanzelfsprekend meer is. RDI is in opvolging van een onderzoek in 2024 een vervolgonderzoek gestart naar Man Made Noise. Naast storing kan apparatuur ook te veel elektromagnetische velden opwekken en kan Man Made Noise leiden tot een wijziging in de manier waarop spectrumtoewijzing in de toekomst plaatsvindt. De RDI heeft dit issue ook in 2024 geagendeerd op ITU-niveau.

Om te voorkomen dat apparaten en digitale producten zelf te veel ongewenste interferentie creëren of te gevoelig voor elektromagnetische velden zijn, werkt de RDI in de Europese standaardisatie organisaties niet alleen aan nieuwe standaarden maar ook aan onderhoud van bestaande standaarden. Na jarenlang intensief overleg is een Europees resultaat bereikt op ontvanger parameters voor radioapparatuur. Dit gevoelige en technische onderwerp is essentieel voor efficiënt spectrum gebruik en daarmee een veilig verbonden Nederland. Ook is de EMC-beleidsregel geactualiseerd en wordt gereed gemaakt voor publieke consultatie.

Nationale en internationale samenwerkingen

Nationaal en internationaal is er veel inspanning geleverd om de samenwerking met product toezichthouders te intensiveren. Nationaal is de RDI voorzitter geworden van het Alliantieoverleg. Hierin wordt bepaald welke thema's er gemeenschappelijk worden opgepakt en hoe om moet worden gegaan met nieuwe Europese wetgeving op het terrein van productregelgeving. Tevens is de RDI nationaal coördinator voor het Information and Communication System for Market Surveillance (ICSMS), de Europese database van non-conforme producten. Vanuit deze rol stimuleert de RDI door trainingen en informatiebijeenkomsten het, overigens verplichte, gebruik van deze database bij de collega toezichthouders. Internationaal is een intensievere samenwerking met toezichthouders uit België en Luxemburg ontwikkeld. Zo worden standpunten onderling afgestemd en in Europese werkgroepen krachtiger naar voren gebracht. Vanuit haar expertrol heeft de RDI op verzoek van de Europese commissie samen met de Letse collega's Oekraïne beoordeeld op het vermogen om toezicht op de Europese laagspanningsrichtlijn te houden. Dit als onderdeel van de voorbereidende gesprekken over toetreding tot de Europese Unie. Ons toezicht op producten, vallend onder de RED, is door middel van peer reviews door markttoezichtautoriteiten van Ierland en Zwitserland beoordeeld. De resultaten waren goed en de RDI werd als toekomstgerichte en actieve organisatie aangemerkt.

Toegankelijkheidsrichtlijn

In 2024 is gestart met toezicht op de toegankelijkheidsrichtlijn. Producten moeten bediend kunnen worden door mensen met langdurige fysieke, mentale, intellectuele of zintuiglijke beperkingen. Dat betekent dat apparatuur zoals ticketautomaten, computers, PIN of geldautomaten en e-Readers aan bepaalde producteisen moet voldoen. Deze eisen treden medio 2025 in werking. De RDI draagt inmiddels internationaal bij aan de ontwikkeling van de standaarden waaraan deze apparatuur moet voldoen. Gelijktijdig wordt er gewerkt aan de voorbereidingen voor het verrichten van toezicht. Hiervoor is in 2024 intensief samengewerkt met meerdere toezichthouders.

2.4 Caribisch Nederland

De digitale transitie voor Caribisch Nederland vraagt van ons dat we vanuit onze maatschappelijke verantwoordelijkheid de beschikbaarheid van netwerken bevorderen en beschermen, het storingvrij gebruik van radioapparaten bevorderen en bijdragen aan de continuïteit en integriteit van netwerken. Daarmee geven wij uitvoering aan de maatschappelijke opgave die voortvloeit uit de Wet telecommunicatievoorzieningen BES (Bonaire, Sint Eustatius en Saba) en onderliggende regelgeving. Zo zorgen wij voor een veilig verbonden Caribisch Nederland.

2.4.1 Basisvoorzieningen op orde ^{II}

Door de kleinschaligheid van de eilanden, de hierdoor beperkt aanwezige (financiële) middelen en expertise, de geografische- en geologische positie van de eilanden en het klimaat (orkanen, invloed van zee en zout) kan de digitale infrastructuur op de eilanden niet vergeleken worden met de situatie in Europees Nederland. Deze omstandigheden zorgen voor uitdagingen op het gebied van beschikbaarheid (waaronder continuïteit), authenticiteit, vertrouwelijkheid en integriteit. Maatschappelijk gezien worden deze onderwerpen steeds belangrijker, omdat de burgers en bedrijven in Caribisch Nederland volwaardig mee moeten kunnen en ook willen doen aan de digitale economie. Daarvoor is nodig dat een aantal basisvoorzieningen op orde zijn en blijven, waaronder een stabiele en duurzame digitale infrastructuur.

Inzet op digitale weerbaarheid

In 2024 zijn we begonnen met de harmonisering van de verschillende concessies. De directe aanleiding hiervoor is de inwerkingtreding van het Besluit algemene richtlijnen houders van een concessie BES. De RDI grijpt dit moment aan om open normen ten aanzien van continuïteit en integriteit van netwerken nader in te vullen en op te nemen in de concessievoorschriften. Een onderdeel van het invullen van de open normen zal betrekking hebben op de digitale weerbaarheid. De concessiehouders krijgen in 2025 de gelegenheid om hierop hun zienswijze te geven. Indien zich incidenten voordoen op het gebied van digitale weerbaarheid die onze machtiginghouders raken, licht de RDI hen voor, vanuit haar expertise en maatschappelijke verantwoordelijkheid^{III}.

^{II} Zie hiervoor ook De staat van de digitale infrastructuur.

^{III} Eerder heeft de RDI dit bijvoorbeeld gedaan t.a.v. machtiginghouders met een tetra-netwerk, waarbij door de NCSC een kwetsbaarheid in het tetra-protocol was geconstateerd.

Samenwerken aan telecomwetgeving

De RDI heeft een signalerende en agenderende functie. Door de technologische ontwikkelingen van de telecommunicatieinfrastructuur moet op basis van de huidige wetgeving nu maatwerk worden geleverd door het ontbreken van moderne wetgeving. De Directie Digitale Economie van het Ministerie van Economische Zaken is samen met de Autoriteit Consument & Markt (ACM) en de RDI aan het onderzoeken waar de bestaande telecomwetgeving moet worden vernieuwd om zo beter aan te sluiten bij de huidige ontwikkelingen.

Versterken van de uitvoeringskracht

Omdat kennis, expertise en middelen schaars zijn, is het voor Caribisch Nederland extra belangrijk om de samenwerking te zoeken met andere (overheids)organisaties.

In 2024 heeft de RDI samen met het Havenkantoor Bonaire en de Scheepvaartinspectie verschillende communicatie-uitingen gedaan over het vaarbevoegdheidsbewijs, en het daarvoor benodigde VHF-examen. Hiervoor is een presentatie gegeven aan bezitters van vaartuigen met radio-inrichtingen. Daarnaast is een interview op de radio verzorgd en zijn op social media een aantal informatiebulletins verschenen.

Ook heeft de RDI de samenwerking gezocht met de Kamer van Koophandel van Bonaire en Douane. In september 2024 heeft de RDI met Douane en Kamer van Koophandel een avond georganiseerd voor importeurs, verkopers, etc. van radio-inrichtingen. Daarbij is gewerkt aan bewustwording van de geldende regels voor de invoer en gebruik van radiozendapparatuur. Daarnaast is over dit onderwerp een interview op de televisie gegeven.

Verder heeft de RDI in samenwerking met visserijorganisatie Piskabon (Bonaire) voorlichting gegeven over het gebruik van radiozendapparatuur aan boord van vaartuigen, specifiek voor de visserij.

Voor 2025 wordt de samenwerking met organisaties die zich bezighouden met dezelfde maatschappelijke vraagstukken als de RDI voortgezet of opgezoekt.

2.4.2 Terugblik op 2024

Starlink

In 2024 heeft de RDI vastgesteld dat SpaceX internetdiensten via haar satellietcommunicatie-infrastructuur aanbiedt, zonder hiervoor de vereiste concessie te hebben. De RDI heeft SpaceX gesommeerd deze dienstverlening te staken, zolang zij geen concessie heeft. SpaceX heeft hieraan gehoor gegeven. SpaceX heeft de gebruikers in Caribisch Nederland geïnformeerd dat het gebruik van schotels een overtreding is van de gebruikersvoorwaarden.

Verlenen van certificaten volledig in eigen beheer

Met ingang van juli 2023 is het afnemen van theorie-examens voor maritieme radiocommunicatie en voor radiozendamateurs in Europees Nederland overgedragen aan het CBR. Het afnemen van deze theorie-examens in Caribisch Nederland is bij de RDI gebleven, omdat er sprake is van een andere wettelijke basis. De RDI heeft besloten om een eigen certificaatprinter aan te schaffen voor het kantoor op Bonaire. Daarmee worden de certificaten vanaf 2024 in eigen beheer gedrukt. Groot voordeel hiervan is dat de geslaagden veel sneller hun certificaat kunnen ontvangen dan voorheen.

Verduurzaming kantoor Bonaire

In 2024 heeft de RDI besloten om zonnepanelen aan te schaffen voor het kantoor op Bonaire. Bij de aanbesteding is rekening gehouden met de eisen die aan zonnepanelen worden gesteld, zoals CE-markering, maar ook de cyberveiligheid. Met de aanschaf van de zonnepanelen verwacht de RDI 50% - 75% te kunnen besparen op de energiekosten.

3

Organisatiedoelen

Het belang van de digitale infrastructuur is groot. Naast een toename in wet- en regelgeving op dit gebied, zijn er veel nieuwe stakeholders en ondertoezichtgestelden. Om vorm te geven aan hoe wij ons toezicht inrichten heeft de RDI een drietal (strategische) organisatiedoelen geformuleerd:

Een integrale, brede blik op de goede werking van het stelsel

Een informatiegestuurde & risicogerichte benadering staat centraal in ons werk

Een eigenstandige positie & reflectieve rol in het stelsel

Kwalitatief onderzoek naar de organisatiedoelen helpt om inzicht te krijgen in hoe we werken, zodat we beter in onze maatschappelijke opgaven kunnen voorzien. De voorbereidingen op deze evaluatie zijn getroffen in 2024.

Een integrale, brede blik op de goede werking van het stelsel.

We kennen het stelsel en de spelers zodat we de juiste positie kunnen innemen om effectief te beïnvloeden. Er is geïnvesteerd in de wijze waarop wij samen met netwerkpartners en ketenpartners de maatschappelijke opgave realiseren. We doen blijvend onderzoek om onze kennis te vergroten en delen deze resultaten met onze stakeholders.

Een informatiegestuurde & risicogerichte benadering staat centraal in ons werk.

We hebben zicht op kansen en risico's in de digitale infrastructuur en zijn betrokken bij (internationale) beleidsvorming en regelgeving. We verkennen actief technologische en maatschappelijke ontwikkelingen en blijven inzetten op het verder ontwikkelen van onze informatiegestuurde en risicogerichte benadering vanuit onze integrale toezichtvisie. Hiermee investeren we in het continu innoveren van ons toezicht, bijvoorbeeld door het actief gebruik van gedragsinzichten of door gebruik te maken data-analyse in ons toezicht. We professionaliseren onze juridische kwaliteitszorg, met name op de versterking van de juridische detectie en signaleringsfunctie.

Een eigenstandige positie & reflectieve rol in het stelsel

We reflecteren op onze positie en toegevoegde waarde en vragen hierin input van onze stakeholders, zodat we ons continu kunnen verbeteren en onze dienstverlening aansluit op de behoeften van de maatschappij. Dat betekent ook dat we actief signaleren en agenderen richting politiek en beleidsmakers over de werking van beleid en regels in de praktijk. We hebben actief gewerkt aan onze processen en de kwaliteit van producten en diensten. Onze werkwijze is voorspelbaar, bijvoorbeeld door een groeiende inzet op openbaarmaking en transparantie van onder meer onze besluiten en beleidskaders. Daarmee dragen we bij aan bewustwording en verbetering van het vertrouwen in de digitale infrastructuur.

Kernactiviteiten

Met bovenstaande organisatiedoelen borgen en bevorderen wij de optimale inzet van de schaarse capaciteit op onze vier kernactiviteiten ten behoeve van de maatschappelijke opgaven.

Kaderstellen

zoals bijdragen aan standaardisatie, normalisatie en nieuwe wet- en regelgeving.

Toelaten en ordenen

zoals vergunningverlening, spectrum-verdeling, veilen en toelaten.

Bewaken

zoals inspecteren, handhaven, monitoren, incidentenonderzoek.

Onderzoeken en signaleren

zoals voorlichting, risicocommunicatie, eigen onderzoek.

4 | Inrichtingsbepalende wetgeving

Onder de inrichtingsbepalende wetgeving vallen de kaders en richtlijnen die de RDI hanteert voor het inrichten van de informatiehuishouding. Het realiseren van voorzieningen binnen die kaders en afspraken, zorgt ervoor dat ze goed samenwerken met andere voorzieningen en dat optimaal hergebruik gemaakt wordt van bestaande oplossingen. De RDI streeft daarbij naar een publieke dienstverlening die aansluit op de verwachtingen en behoeften van burgers en ondernemers. Het werken met deze kaders en richtlijnen zorgt voor de structurele samenhang tussen de visie op dienstverlening, het beleid, de uitvoering en het sturen op de kwaliteit en continue verbetering van de dienstverlening.

Informatievoorziening (IV)

De IV bij de RDI staat onder druk. Gezien alle maatschappelijke ontwikkelingen die er spelen, is dat normaal. Om als RDI hier gericht op te kunnen (bij)sturen werken we vanuit een I-Strategie. Deze strategie zorgt voor systemen, governance en kennis ten behoeve van een adequate uitvoering van de maatschappelijke opgave van de RDI, nu en in de toekomst. Zo hebben we in 2024 samen met onze ICT-dienstverlener een volgende stap kunnen zetten in ons sourcingsbeleid.

Informatiebeveiliging (IB)

Vanwege toezichthoudende taken op het gebied van telecommunicatie- en IT-netwerken heeft de RDI een voorbeeldfunctie en zijn we genooddaakt om gevoelige data veilig te verwerken. Wij stellen daarom hoge eisen ten aanzien van de vertrouwelijkheid en integriteit van deze gevoelige data. Daarnaast worden ook hoge eisen gesteld aan de beschikbaarheid van bijvoorbeeld het kunnen indienen van storingsmeldingen ten behoeve van de continuïteit van netwerken of de TSL-website voor toezicht op vertrouwensdiensten. Op de TSL-website staan toegelaten aanbieders van gekwalificeerde vertrouwensdiensten vermeld.

De RDI heeft in de afgelopen jaren stappen gezet om samen met de business meer grip te krijgen op security. Het is nu noodzakelijk om dit pad te blijven volgen. Gezien de nieuwe taken van de RDI, en het steeds belangrijker worden van informatiebeveiliging, gaan we dit nog verder versterken. Dat doen we door:

- Meer inzicht krijgen in 'Te Beschermen Belangen' bij alle organisatieonderdelen door niet alleen te kijken naar assets, maar ook naar werk- en bedrijfsprocessen, alsmede door het (laten) uitvoeren van business impact analyses en een concern brede dreigingsanalyse.
- We hanteren de methode Target Operating Model om op een gestructureerde manier de nieuwe taken van de RDI beheersmatig in IV-oplossingen te vertalen, en te implementeren waarbij IB en Privacy worden meegenomen. Hiermee is gewaarborgd dat het noodzakelijke beveiligingsniveau vanuit het oogpunt vanuit de business in IT-oplossingen is geïntegreerd.

Werk Aan Uitvoering (WAU)

Met de WAU streeft de RDI naar een publieke dienstverlening die aansluit op de verwachtingen en behoeften van burgers en ondernemers. Een dienstverlening die menselijk, wendbaarder en toekomstbestendig is. De RDI focust zich vanuit de WAU-werkzaamheden op twee doelen/handelingperspectieven:

- *Verbeteren van de dienstverlening*
Als RDI verbeteren we de kwaliteit als rijksinspectie, verbeteren we de processen in de keten en verbeteren we op het gebied van klantcontact om de dienstverlening naar het niveau te brengen dat de burger en de ondernemer van ons verwacht. Activiteiten die we hiervoor hebben afgerond zijn versterking van ons klantcontactcentrum, het beschikbaar stellen van dashboards vanuit het Antennebureau om de burger beter te informeren, maar ook het verbeteren van datakwaliteit van ons relatiebeheersysteem, zodat we altijd beschikken over juiste en volledige informatie van burgers en ondernemers.
- *Versnellen digitale agenda*
Als RDI zorgen we voor een betrouwbare informatiepositie voor de burger en de ondernemer en voor de RDI zelf. De RDI heeft geïnvesteerd in het vindbaar maken van informatie en het betrouwbaarder maken van data, om hiermee transparant te kunnen verantwoorden over haar maatschappelijke opgave en dienstverlening.

WOO

In 2024 ontving de RDI 16 WOO-verzoeken waarvan 64% is afgehandeld binnen de wettelijke termijn. De RDI streeft ernaar om een transparante en open rijksinspectie te zijn. Intern is een WOO-afwegingskader beschikbaar voor openbaarmaking, waarbij onze medewerkers zelf in staat zijn om af te wegen of documenten openbaar gemaakt kunnen worden.

5 | *Kerncijfers*

5.1 Organisatie kerncijfers

	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Totaal aantal fte's	344,5	373,8	391,1	424,3	482,4
Kosten inhuur externen (x 1.000 euro)	6.148	8.352	8.286	10.391	10.028
Ziekteverzuim	3,9%	3,0%	4,5%	4,3%	4,6%
Percentage vrouwen	30%	30%	32%	32%	32%
Gemiddelde leeftijd	50,4	51,0	49,2	48,7	46,6

Toelichting:

De RDI is in 2024 doorgegroeid naar een omvang van 482,4 FTE. Dit als direct gevolg van de toenemende vraag op de maatschappelijke opgave van onze organisatie. De kosten voor inhuur van externen zijn licht gedaald. Het percentage externe inhuur uitgedrukt in euro's bedraagt 17% (begroot 22%). Dit is het resultaat als gevolg van het beleid om daar waar mogelijk extern personeel te verambtelijken.

5.2 Financiële kerncijfers

	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Bedrijfsresultaat (x 1.000 euro)	-1.824	-268	-586	1.219	3.846
Omzet (incl. Caribisch Nederland)	53.588	60.039	67.213	79.256	90.474
Personeelskosten per fte (x 1.000 euro)	100,0	100,3	103,6	114,6	116,8
Opleidingskosten als percentage van de personele kosten	1,43%	1,74%	1,43%	1,66%	2,07%
Huisvestingskosten per fte (x 1.000 euro)	8,2	7,2	9,4	7,8	8,3
Uurtarief (wijziging in reële termen)	5,66%	1,59%	3,53%	0,00%	0,00%

Toelichting:

De RDI heeft het boekjaar afgesloten met een positief bedrijfsresultaat. De personeelskosten per FTE zijn toegenomen door de cao-wijzigingen. De RDI is erin geslaagd om het uurtarief voor het tweede jaar op rij niet te laten stijgen.

5.3 Juridische kerncijfers

	2020	2021	2022	2023	2024
Ontvangen bezwaarschriften	351	325	238	205	260
Direct Beslissing op Bezwaar (BOB)	76	123	7	65	78
Intrekking bezwaar	78	172	111	104	172
Geen bezwaar	27	11	17	15	13
Ontvangen beroepsprocedures	14	13	11	14	7
Ontvangen Hoger Beroepsprocedures	0	2	2	2	2
Ontvangen Wob/Woo -verzoeken	36	18	31	42	17

Toelichting:

In 2024 zijn er meer bezwaarschriften ingediend dan in de voorgaande jaren. Net als in eerdere jaren zijn er veel bezwaren ingediend tegen de facturen die jaarlijks worden opgelegd aan vergunning- en registratiehouders. Bij de behandeling van deze factuurbezwaren worden bezwaarmakers telefonisch benaderd voordat de formele behandeling van start gaat.

In 2024 heeft de RDI voor het eerst een Woo-verzoek op basis van artikel 5.7 van de Woo behandeld. Een journalist van een landelijk dagblad heeft hierbij vertrouwelijke voorinzage gekregen in 281 documenten die onder zijn Woo-verzoek vielen. Na deze voorinzage heeft verzoeker aangegeven 62 documenten op basis van de Woo te willen ontvangen. Deze documenten zijn hierna beoordeeld en ter zienswijze voorgelegd aan derde belanghebbenden, die geen bezwaar hadden tegen de voorgenomen (gedeeltelijke) publicatie. Hierop is een besluit genomen en zijn de documenten openbaar gemaakt. De journalist heeft aangegeven deze methode van het behandelen van een Woo-verzoek erg prettig te vinden. Vanuit de RDI is de ervaring dat het proces soepel is gelopen, en bij journalisten voor herhaling vatbaar is.

Dit is een uitgave van
Rijksinspectie Digitale Infrastructuur
Ministerie van Economische Zaken

📍 Emmasingel 1 Groningen
☎ 088 - 041 60 00
✉ info@rdi.nl
🌐 www.rdi.nl

April 2025

#wijzijnRDI